

som en Binding i og for sig, men jeg tror, at vi dermed ogsaa gøre et meget betydeligt Skridt henimod det, som for mig er Hovedsagen, nemlig at faa hele vor Lærer- og Lærerindeuddannelse væsentlig omordnet. Jeg tror, at naar vi først naa til at faa denne Anstalt oprettet, og den har været i Drift i nogle Aar, saa vil man meget snart komme til at se, at her er man inde paa den rette Vej, den Vej, man i andre Lande med stort Held har fulgt, og saa vil det Spørgsmaal ogsaa melde sig — med bydende Krav paa at blive løst — Spørgsmaalet om at faa en fuldstændig Reform af Seminarvæsenet, og da føler jeg mig ogsaa forvisset om, at det ærede Medlem fra Ringkøbing og hans Meningsfæller ville faa deres Ønske opfyldt, om at faa Ranum Seminarium, der ganske vist gør Indtrykket af at have overlevet sig selv, ud af Verden. Men det er for mig, som sagt, ikke Hovedsagen; jeg lægger Hovedvægten paa det andet, og der kan jeg ikke se andet, end at vi, ved at vedtage det foreliggende Forslag, skøde en ganske grundig Bredelse i hele vor nuværende Læreruddannelse her i Landet, og det er egentlig for mig Hovedhensynet i hele denne Sag. Derfor ser jeg mig ikke i Stand til at følge det ærede Medlem fra Ringkøbing og vil meget anbefale Tinget heller ikke at følge ham deri, men at gaa med til dette Reformskridt, som foreligger i det nuværende Forslag.

Jeg skal endnu kun gøre nogle ganske faa Bemærkninger. Det ærede Medlem fra Ringkøbing mente, at han kunde gaa med til en privat Anstalt af denne Art. Jeg vil sige, at jeg tror, man maa gøre en lille Smule Forskel paa private Anstalter. Hvis her forelaa Spørgsmaal om, at en privat Mand havde oprettet en Skole af den Art, og denne Skole var i Drift, men trængte til at faa et Tilskud fra Statens Side, saa her udelukkende var Spørgsmaalet om, hvorvidt man kunde, i Stedet for det foreliggende Forslag, bevilge paa Finansloven en saadan allerede tilværende Skole et Tilskud, saa synes jeg, at det ærede Medlem fra Ringkøbing vilde have mere Ret i de Bemærkninger, han gjorde; men noget saadant foreligger ikke. Her er ikke en Gang Tale om, at en privat Mand har i Sinde at oprette en saadan Anstalt, men her er Tale om, at en Forening tænker paa noget saadant; og nu vil jeg ganske ærlig sige, at hvor megen Sympati jeg end har for det private Initiativ, saa har jeg en ikke ringe Frygt for den Slags Anstalter, der oprettes og drives af Foreninger med et sikkende Antal Medlemmer, hvis Karakter og Præg er et nu og nemt kan blive et andet, efter at en Agitation

har ført til, at nogle hundrede Medlemmer have indmeldt sig i en saadan Forening. Jeg tror derfor, at Stillingen foreligger ganske anderledes, end det ærede Medlem fra Ringkøbing vil gøre gældende. Her foreligger ikke Valget imellem at bevilge Tilskud til en privat Anstalt og at oprette en Statsanstalt, men her foreligger Valget imellem, om vi skulle hjælpe en Forening til at oprette en Anstalt, eller om vi skulle lade Staten gøre det, og der tror jeg ganske vist, at det, som Udvalget er enedes om efter forskellige Forhandlinger, har nok saa meget for sig som den anden Eventualitet. Jeg tror, at lige saa godt som det private Initiativ er særlig paa Skoleomraadet, lige saa egen en Sag er det at komme ind paa den Slags Foreningsskoler, som vilde blive det praktiske Resultat, om vi gik den Vej, som det ærede Medlem fra Ringkøbing antydede. Naar det ærede Medlem antydede, at der ikke foreligger nogen Plan, kan jeg ikke ganske give ham Ret heri, der ligger alligevel, naar man læser dette Forslag igennem, ikke saa lidt af en Plan deri. Man har for det første dog sat en vis Tidshæftelse for Undervisningen, og allerede deri ligger noget af en Plan. Man har endvidere sagt, at Lyngdepunktet i denne Skole skal ligge i Forstanderen, at Forstanderen skal lægge Planen for Skolen, og at det ikke er et Skema fra Kirke- og Undervisningsministeriet, som Forstanderen har at følge, men det er Forstanderen ved denne Skole, der skal have den afgørende Myndighed, og det er hans Forslag, at Kirke- og Undervisningsministeriet skal, om just ikke rette sig efter, saa dog i hvert Fald tage til Udgangspunkt for den endelige Beslutning om Planen for en saadan Skole. Endelig er der det sidste Punkt, som jeg ikke lægger mindst Vægt paa, nemlig at man er kommen ind paa en helt anden Vej for Afgangsprøven, eller hvad jeg skal kalde det, en helt anden Vej for Afslutningen af denne Undervisning. Medens vi nu have Eksamen for Lærere og Lærerinder, der baade for den teoretiske og praktiske Prøves Bedkommende efter min Overbevisning er et Brængbillede af, hvad en saadan Prøve for Lærere og Lærerinder bør være, er man her kommen ind paa et helt andet Princip — jeg tror egentlig ikke, at det er nyt, i hvert Fald er det et Princip, som man i tidligere Tid fulgte ikke saa lidt — nemlig paa; at Skolen ikke skal slutte med en saadan Eksamen hverken af teoretisk eller praktisk Art, men at det, der skal give Eleverne Adkomst til Stillingerne, det der bliver det afgørende, er det Vidnesbyrd, som Forstanderen ved